

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 21.09.2026 § 37

§ 37

Vuoden 2027 talousarvion, vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman ja vuosien 2027–2036 investointiohjelman kehys

Valmistelijat / lisätiedot:
Nybacka Sari
Suomi Hilla-Maaria
Lindholm Sanna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto tekee vuoden 2027 talousarviota, vuosien 2028 -2029 taloussuunnitelmaa ja vuosien 2027 - 2036 investointiohjelmää koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteiden mukaisesti.

Käsittely

Hopsu teki Rönni-Sällisen ja Saarentauksen kannattamana seuraavan lisäyksesityksen: Jaosto korostaa, että budjetin tulee mahdollistaa uusia keinoja nuorisotyöttömyyteen vastaamiseksi ja varautumiseen ajoissa muutoksiin, joita on odotettavissa kuntouttavaan työtoimintaan ja sosiaaliseen kuntoutukseen yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Hopsun ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi työllisyys- ja kotoutumisjaoston yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto:

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto päätti tehdä vuoden 2027 talousarviota, vuosien 2028 -2029 taloussuunnitelmaa ja vuosien 2027 - 2036 investointiohjelmää koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteiden mukaisesti.

Jaosto korostaa, että budjetin tulee mahdollistaa uusia keinoja nuorisotyöttömyyteen vastaamiseksi ja varautumiseen ajoissa muutoksiin, joita on odotettavissa kuntouttavaan työtoimintaan ja sosiaaliseen kuntoutukseen yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

Selostus

Valtuusto on 8.6.2026 päättänyt vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman kehyksestä sekä vuosien 2027–2036 investointikehyksestä. Valtuusto on samassa kokouksessa päättänyt myös vuoden 2027 veroprosenteista.

Valtuuston päätöksen pohjalta toimialat ja tulosalue vievät esitykset lautakuntien ja jaostojen käsiteltäväksi viimeistään syyskuun aikana. Lautakunnat ja jaostot tekevät esitykset kaupunginjohtajan talousarvioesityksen jatkovalmistelua varten.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys julkaistaan 27.10.2026. Valtuusto päättää vuoden 2027 talousarviosta sekä vuosien 2028–2029 taloussuunnitelmasta 3.12.2026.

Lähtökohdat talousarviovalmisteluun ja kaupungin talouden epätasapaino

Espoon talous on viime vuosina ajautunut epätasapainoon useiden samanaikaisten tekijöiden seurauksena. Sote-uudistus heikensi Espoon taloudellista asemaa pysyvästi, kaupunki on kasvanut viime vuodet voimakkaasti ja menojen kasvu on ollut nopeampaa kuin asiakas- ja asukasmäärän kasvu tai kaupungin tulojen kasvu. Rakenteellisia muutoksia ei saatu TaKE-ohjelmassa (Taloudellisesti kestävä Espoo) toteutettua riittävästi. Kasvava kaupunki tarvitsee palveluja ja investointeja, mutta nykyinen käyttötalouden ja investointien menokehitys ylittää sen mihin kaupungin tulokehitys ja rahoitusasema pystyvät vastaamaan. Talouden tasapainotus edellyttää pysyviä rakenteellisia muutoksia.

Talouteen liittyy edelleen epävarmuustekijöitä kuten verotulojen kehitys, investointiohjelman realismi ja globaalin toimintaympäristön epävakaus. Nämä voivat edelleen heikentää talouden tilannetta ja kasvattaa sopeutustarvetta. Myös valtion toimenpiteet vaikuttavat suoraan Espoon talouteen. Työllisyysuudistus siirsi kaupungeille uusia vastuita ja rahoitusriskejä, mikä kasvattaa rakenteellista alijäämää erityisesti tilanteessa, jossa työttömyysaste ei ole palautunut pandemiaa edeltäneelle tasolle.

Talouden tasapainottaminen on välttämätöntä, jotta velkaantumisen kasvu voidaan pysäyttää ja kaupungin taloudellinen asema turvata.

Valtuusto päätti vuoden 2026 talousarvion yhteydessä, että kaupunginhallitus käynnistää valmistelun tulevan vuoden kehys-, vero- ja talousarviopäätöksentekoa varten Espoo-tarinassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Talouden tasapainotustyön tehtävänä on varmistaa Espoo-tarinassa hyväksytyjen tavoitteiden saavuttamisen. Tavoitteena on saavuttaa tasapaino vuoden 2029 loppuun mennessä siten, että tasapainotuksella tavoitellaan keskimäärin n. 70 milj. euron vuosivaikutukseen taloussuunnitelmakaudella 2027–2029. Valtuuston päätöksen mukaan tasapainotustyö tulee painottua taloussuunnitelmakauden ensimmäisille vuosille 2027–2028, varmistaen tasapainotuksen kumulatiivinen vaikutus koko taloussuunnitelmakauden ajalle.

Talousarvion ja taloussuunnitelman kehys

Valtuusto hyväksyi 8.6.2026 vuoden 2027 talousarvion kehysten sekä vuosien 2028–2029 taloussuunnitelmakehysten, jotka perustuvat Espoo-tarinan keskeisiin linjauksiin, valtuuston 4.12.2025 hyväksymään vuoden 2026 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan 2027–2028 sekä talouden tasapainotuksen neuvottelutulokseen. Lisäksi valtuusto kehotti kaupunginjohtajaa ryhtymään tarvittaviin jatkovalmisteluihin neuvottelutuloksen mukaisesti. Valtuuston kehyspäätöksen toteutuminen

edellyttää sen taustalla olevien ja valtuuston 8.6. tiedoksi merkitsemien tasapainotuksen valmistelukehotusten toteuttamista.

Keskeisenä tavoitteena on turvata toimintakykyinen Espoo 2030-luvulla. Tämä edellyttää tuottavuuden parantamista palvelujen järjestämisessä sekä johtamisessa, asiantuntijatyössä, hallinto- ja tukitehtävissä. Uusien toimintamallien kehittäminen ja käyttöönotto sekä teknologian hyödyntäminen ovat keskeinen osa tuottavuuden parantamisessa. Organisaation kehittäminen ja rakenteelliset muutokset tukevat Espoo-tarinan tavoitteissa onnistumista, kaupungin johtamista, sujuvoittaa prosesseja, yksinkertaistaa organisaation rakennetta ja kehittää taloudellista vaikuttavuutta.

Kehyslaskelmat sisältävät ulkoiset tulot ja menot. Kaupungin sisäiset tulot ja menot huomioidaan talousarvion yhteydessä sen jälkeen, kun talouden tasapainotustoimenpiteet on tarkemmin laskettu sisäisiin eriin. Niistä ei aiheudu muutoksia talouden tasapainotuskokonaisuuteen.

Neuvottelutuloksen mukaisten toimenpiteiden vuosittaiset määräraha-vaikutukset on huomioitu toimialojen ja tulosalueen kehyslukuihin. Organisaatio- sekä hallinto- ja tukitoimintojen tarkastelun vaikutukset eivät sisällyt vielä toimialojen kehyslukuihin. Vaikutukset huomioidaan kaupunginjohtajan talousarvioesityksen yhteydessä.

Vuodelle 2027 kehyksessä varaudutaan n. 2,2 % menojen kokonaiskasvuun, huolimatta talouden tasapainotuksen vaikutuksista. Talouden tasapainotuksella hillitään menojen kasvua, mutta se ei pysäytä kasvua tai pienennä toimialojen kokonaismenoja, pois lukien konsernihallinto. Talouden tasapainotuksen toimenpiteillä on keskeisiä vaikutuksia vuodelle 2027, jonka takia toimenpiteiden valmistelu tulee käynnistää mahdollisimman nopeasti. Näin vuodelle 2027 asetetut tavoitteet saadaan toteutumaan täysimääräisinä. Toimenpiteiden tarvittavan jatkovalmistelun ja toimeenpanon viivästyminen kasvattaisi sopeutustarvetta ja siirtäisi painetta taloussuunnitelmakauden loppupuolelle, mikä ei ole realistista.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Kehyslaskelmat 2027-2029
- Investointiohjelma 2027-2036
- Vuokrakohteet 2027-2036

Tiedoksi